

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director: N. C. SCHINA, Președinte la Curtea de Apel București

COMITETUL :

D. NEGULESCU, Profesor la Facultatea de drept din București
 G. PLASTARA, Prof. la Facultatea de Drept din București
 GR. CONDURATU, Consilier la Curtea de Apel din București
 V. ANGHELOVICI, Dr. în Drept din Paris
 ALEX. CERBAN, Dr. în Drept din Paris
 ALFRED JUVARA, Dr. în Drept din Paris
 Secretar de Redacție: E. C. DECUSARA, Dr. în drept din Paris, Șeful Statisticii Judiciare

ABONAMENTUL

Pe an, în România . . . . . 100 lei
 6 luni . . . . . 50 »
 3 luni . . . . . 25 »

APARE ODATA PE SAPTAMANA
 sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
 București, CALEA RAHOVEI, 5
 Lângă Palatul Justiției
 — TELEFON 13/29 —

Directorul nostru d-l N. C. Schina a fost reales membru în Consiliul superior al magistraturii.

Cunoscuta activitate pe care d-sa a desfășurat-o cât timp a funcționat în acest consiliu, ne îndreptățește să spunem că alegerea sa e un câștig serios pentru magistratură și magistrații merituozii.

Capacitatea, înălțimea ideilor, sacrificiul intereselor personale pentru cele de ordin superior, și-au găsit astfel o nouă recunoaștere și o justă răsplată.

CURIERUL JUDICIAR

SUMAR

— Problema închirierii. — Decretele-legi asupra chiriilor. — Noul Decret. — Primele jurisprudențe, de d-l Ionescu-Dolj, Consilier la Curtea de Apel București;
 — Cazul D-lui judecător Botez, de d-l Decan Dem. I. Dobrescu;
 — Legile privitoare la modificarea compunerii Curților cu jurați, de d-l Prim-președinte Sava Christescu;
 — Analiza unei sentințe penale a Trib. Brăila, relativă la o persoana dată în judecată pentru excocherie, de d-l jude-președinte P. Dimitrescu;
 — Problema legislației penale în discuțiunea secțiunii juridice a Asociațiunii pentru știință și reforma socială, de d-l A. C. P.

JURISPRUDENȚA :

— Curtea de Apel Târgul Mureș: Gal Albert și Cuti Caroli învinuiți pentru complicitate la crimă. (Cazurile de neresponsabilitate pe baza cărora Camera de acuzare poate stinge procedura sunt mărginite numai la alienația mintală și etatea sub 12 ani).
 — Notă de d-l Consilier V. Mavrodineanu.
 — Trib. Ilfov s. I: Maria H. Tomescu cu Mihail Vera (Caracterul legilor de procedură și de competență), cu o Notă de d-l Profesor D. Negulescu;
 — Comisia arbitrală a judec. Ocol VII București: Elias S. Barchet & Rosenberg cu Maria Petit (Contractelor de închiriere, în curs, nu li se pot aplica sporul de chirie prevăzut de art. 6 din Decretul-lege 1420 din 2 Aprilie 1920);

Rezumatele jurisprudenței Curților de apel și Casație

Apel I: Legea meseriilor. — Accident. — Pensii. — Cine are dreptul? — Concubină. — Neadmisibilitatea de a se plăti pensii.
 — Art. 146, 147 din legea meseriilor. — Poate cere însă daune pe cale civilă. — Art. 998 c. civil.

Apel IV: Ofertă. — Scrisoare. — Ofertă de a vinde unor samsari.
 — Contract de misitie, iar nu plicitație.

Cas. I: Despre absență.

Cas. II: Curtea cu jurați — Achitarea. — Condamnarea la despăgubiri civile. — Posibilitatea existenței acestor două soluții. — Art. 387 și 389 pr. penală și 998 c. civil.

Cas. III: Contract de transport. — Marfă ajunsă la destinație. — Persoana în drept a o primi. — Art. 421 și 425 c. com., art. 53 și 55 din regulamentul de transport pe C. F. R.

PROBLEMA INCHIRIEREI

Decretele-legi asupra chiriilor. Noul decret

Primele Jurisprudențe

Problema închirierii, care și-a făcut aparițiunea la noi odată cu războiul mondial, a mers complicându-se și agravându-se. Dacă problema în sine e grea și se explică prin consecințele economice ale războiului, legiferarea asupra ei a contribuit și mai mult a o complica. Dispozițiile din legea măsurilor excepționale (art. 35, 36, 37 și următorii) au apărut la 5 Aprilie 1916, în ajun de Sf. Gheorghe, când chiriașii și proprietarii făcuseră deja angajamente.

Cum legea făcea incursiuni chiar în convențiile dintre părți, primul efect al legii, a fost o serie nesfârșită de procese, unele din partea chiriașilor cari se găseau avantajați și voiau să profite de acele avantaje, deși convenise altfel, altele din partea proprietarilor pentru a menține cele convenite înainte de lege, etc., etc.

Decretul No. 1058, dat de d. D. Buzdugan, a apărut la 7 Martie 1919, cel cu No. 4381, dat de d-l Miclescu, la 20 Noembrie 1919. Deși acesta din urmă prelungea contractele până la 23 Apr. 1921 și deși nu primise vreo aplicațiune sau, dacă primise vreuna, părțile nu au profitat, căci a venit decretul actual din 2 Aprilie 1920, spre a distruge toate speranțele ce se pusese în el.

În adevăr, dacă vrei să urmărești ideile dominante ale acestor decrete-legi te convingi ușor că autorii lor au lucrat parcă intradins să nu țină socoteală de nimic din ce se mai făcuse înaintea lor, ca și cum n'ar fi știut că meritul unei legi este cu atât mai mare cu cât știe să lege firul tradiției.

Fac o excepțiune pentru decretul d-lui Buzdugan care, în ce privește prelungirea contractelor, s'a referit în totul la condițiunile prevăzute de

legea măsurilor excepționale, ceea ce a ușurat mult rolul jurisprudenței.

Cu asemenea decrete sumare, rolul, justiției e imens și jurisprudența ajunge să înlocuiască legea și să servească ca norme de procedare relațiilor dintre oameni, ar trebui deci să fie mai stabilă.

Când se stabilise oarecum de jurisprudență că dispozițiunile legii relative la prelungirea contractelor sunt de ordine publică¹⁾, vine decretul d-lui ministru Miclescu și spune că renunțările sunt valabile.

De asemenea, când se stabilise de jurisprudență că sporul din decretul d-lui Buzdugan se aplică numai contractelor prelungite de drept, căci numai în acelea voința proprietarilor a fost încătușată de lege și împiedicată de a face vreo ridicare, vine decretul d-lui Miclescu, care dă drept tuturor proprietarilor la spor. Apoi de unde sporul din primul decret se aplica la chiria curentă, adică cea din 1919, cel din decretul d-lui Miclescu se calcula la chiria din 1916, măsură care pe mulți proprietari îi scădea, etc., etc.

În fine, vine decretul actual și introduce alte norme de spor, calculându-l la chiria dela Sf. Dumitru 1915 și pe cei nemulțumiți îi trimite la comisiile de arbitri. Doamne! Dar care proprietar sau chiriaș este mulțumit azi? Dacă vrei să-i întâlnești îi găsești pe toți certându-se la comisia de arbitri. E un succes al legii. Asupra acestui punct se poate spune că legea nouă e cu adevărat o lege de armonizare socială!

Asupra renunțărilor decretul actual desface ceea ce făcuse decretul d-lui Miclescu și anulează «*declarațiunile scrise de renunțări, chiar când pe baza lor s'a obținut de proprietar o sentință judecătorească*».

A pus însă o condițiune chiriașilor cari s'ar găsi în această situațiune: «*să dovedească că s'au găsit în necunoștința împrejurărilor legale sau de fapt când au dat asemenea declarațiuni*». Care e înțelesul enigmatic al acestor cuvinte, până azi nu s'a putut stabili, căci, ori este vorba de împrejurările legale din momentul facerii declarațiunii și cum decretul anterior permitea, chiriașul e în imposibilitate să facă vre-o dovadă, căci el e presupus că cunoștea legea, afară numai dacă autorul decretului n'a crezut că pot fi persoane cari n'au cunoscut legea; or, autorul s'a gândit la împrejurările legale viitoare, și, în acest caz, iarăși nu este nevoie de nici o dovadă, pentru că e mai mult decât cert că nimeni nu știa că va veni un astfel de decret.

Când legilor cu caracter patrimonial, li se dă efect retroactiv, ele produc întotdeauna profunde

nemulțumiri. Dar ar fi prea mult de spus asupra inconsecvențelor legii asupra chiriilor și dificultăților ce nasc pentru justiție în aplicarea ei.

Rolul justiției e foarte îngreunat prin asemenea legi, cari nu au un fir conducător, căci jurisprudențele pot varia dela o instanță la alta. Cât după reflecțiile împricinărilor, ele sunt crude atât pentru legislatori cât și pentru judecători.

În această situațiune și pentru ca Revista «Curierul Judiciar» să poată fi de folos cititorilor săi, mi-am propus a da în fiecare număr, în rezumat, jurisprudențele ce se pronunță de secțiunile Curții de apel din București asupra materiei până la stabilirea jurisprudenței.

Astfel :

a) *Asupra condițiunei pusă de art. 1 din Decret, chiriilor, pentru a putea beneficia de prelungire «să dovedească necesitatea locuiri lor în comuna respectivă într'un vădit interes de serviciu public sau de familie, dacă ei nu locuiau în comună la 15 August 1916», Curtea de Apel Secția I a decis că această condițiune se aplică și pentru prăvălii și că un comerciant venit în capitală în anul 1918 pentru a face comerț și care luase cu chirie o prăvălie pe termen de 1 an (23 Aprilie 1919—23 Aprilie 1920) nu poate beneficia de prelungire, pentru că nu locuia în comună la 15 August 1916 și pentru că nu a dovedit necesitatea locuiri sale în interes de serviciu public sau de familie.*

Curtea decide încă că expresia «serviciu public» are aci semnificarea obișnuită iar nu cea din punct de vedere economic sau social (dec. No. 86 din 5 Mai 1920).

b) *S'a decis tot de Secția I-a Curții de Apel București că pentru procesele pendinte în fața Curților și Tribunalurilor, relative la închirieri, nefiind o dispoziție tranzitorie în lege, aceste instanțe rămân încă competente a judeca acele chestiuni care în decret au fost deferite Comisiunilor de arbitri (dec. No. 74 din 28 Aprilie 1920)*

c) *S'a decis tot la această Secțiune că clauza: «...de asemenea dacă d. proprietar va ține a se muta la Sfântu Gheorghe 1920 personal în imobil și numai în acest caz va încunoștința pe d. chiriaș cu patru luni mai înainte de aceasta», e o clauză facultativă care fiind anulată prin efectul legii, chiriașul nu are de făcut nici o formalitate judecătorească sau contestațiune pentru a beneficia de prelungire (decis. No. 83 din 5 Mai 1920).*

d) *De asemenea s'a decis, tot cu aceeași ocaziune, că prin «declarațiuni scrise de renunțare» trebuie să se înțeleagă numai declarațiunile date de chiriaș, în diferite împrejurări în cursul executării contractului, și nu trebuie fondate cu diferite clauze de reziliere pe care părțile contractante le-au prevăzut în contractul lor încă din momentul facerii contractului, dintre care unele pot fi obligatorii, iar altele facultative (decis. No. 88 din 5 Mai 1910).*

e) *Idem, în aceeași decizie, s'a zis că dispozițiunile Decretului se aplică și contractelor în curs de executare și a căror durată ar fi până la 23 Aprilie 1922.*

f) *Comisiunile de arbitri fiind instanțe excepționale și facultative pentru părți, instanțele de drept comun, având competența generală, rămân competente a examina chestiunile ce ar veni în judecata lor pe cale de excepțiune, din cele date în mod expres în competența arbitrilor prin noul Decret-lege (decis. de mai sus).*

g) *Că chiriașul contra căruia s'a câștigat o hotărâre judecătorească, ne executată, dată pe bază de renunțare,*

1) A se vedea Jurisprudența Înaltei Curți de Casație No. 2 din 4 Februarie 1918 în afacerea dintre E. Bohory și A. Covatis confirmând decizia No. 1917 a Curții de Apel s. IV la care am luat parte.

dacă a făcut contestațiune conform art. 4 al. ultim, el este în drept a obține dela aceeași instanță, unde este pendinte contestațiunea și suspendarea executărei hotărârei în caz că proprietarul ar voi să o execute, și această cerere poate să o facă chiar în instanța de apel și chiar înainte de judecarea fondului. Nu este nevoie să facă o altă contestațiune la executare conform regulilor de drept comun (decis. No. 95 din 14 Mai 1920).

h) Când proprietarul, care avea câștigată în contra chirieiului său o sentință definitivă de reziliere, pe baza unei clauze facultative din contract, neexecutată, nu a făcut nici o contestațiune, conform art. 4, alin III din decret. în termen de 10 zile, ci după expirarea celor 10 zile începe executarea sentinței contra chirieiului. acesta este în drept a face contestație conform dreptului comun (art. 399 și 400 pr. civ.). Proprietarul nu poate susține că chirieiul ar fi decăzut de a mai face vreo opunere pentru ca nu a făcut-o în termen de 10 zile, conform cerinței decretului, pentru că chirieiul în acest caz nu era finit să facă vreo contestațiune, el beneficiind de prelungirea contractului în puterea legii și acel care ar fi trebuit să facă contestațiune, conform art. 4 din decret, dacă nu-i convenea situațiunea creată, ar fi fost proprietarul, așa că cererea de a se respinge contestația ca tardivă s'a respins. (Jurnal No. 1229 din 13 Mai 1920).

i) Chirieiul care, deși are contract în curs de executare, cu termen până la 23 Aprilie 1921, dacă a închiriat în totul imobilul altuia, el părăsind orașul după interesele sale, și locuiește în altă parte, nu mai poate beneficia de prelungire, contractul său fiind nul, conform art. 30 din decret. (Deciz. No. 90 din 12 Mai 1920).

j) De asemenea s'a judecat că clauza: «La caz de vânzarea caselor, d-l chiriei este obligat a se muta la termenul cel mai apropiat al semestrului care precedează vânzarea, fără nici o pretențiune din partea sa», este o clauză facultativă, și s'a respins acțiunea noului proprietar al imobilului, care cerea pe baza acestei clauze evacuarea chirieiului. (Deciz. Secț. I, c. Apel Buc. No. 96 din 14 Mai 1920).

S'a mai judecat de către Curtea de apel Buc. s. III, prin decizia No. 87 din 17 Mai 1920, că:

Declarațiunea de renunțare de care s'a luat act, dându-se hotărârea de expedient No. 14/920, constată că contestatorul H. Haritonovici și-a luat două obligațiuni:

1) să evacueze imediat, la semnarea convențiunei, prăvălia ce ocupa în acel moment, obligațiune pe care a executat-o dela 9 Februarie 1920; 2) Să evacueze și prăvălia vecină în care se muta, pe baza aceleiași tranzacțiuni, la Sf. Gheorghe 1920, prin îngăduința proprietarului.

Curtea de apel, interpretând și aplicând, în speța ce a avut de judecat, dispozițiile art. 4 din decretul-lege No. 1420/920, stabilește că contractul de închiriere s'ar fi putut considera prelungit, dacă declarațiunea de renunțare nu s'ar fi executat, indiferent dacă era sau nu constatată printr-o hotărâre judecătorească; și al doilea, dacă se făcea dovada că în termenul prevăzut de sus zisul decret-lege, contestatorul a fost în necunoștința împrejurărilor legale și de fapt când a dat declarațiunea, căci examinându-se de părțile interesate situațiunea de fapt și de drept, la 7 Februarie 1920, a procesului de reziliere, s'a încheiat tranzacțiunea, și obiecțiunea că la acea dată nu se putea ști de apariția decretului-lege din 2 Aprilie 1920, s'a înlăturat de Curte, căci s'a decis că n'ar fi putut exista eroare de drept, decât numai când chirieiul s'a înșelat asupra dispozițiilor legale din momentul facerii tranzacțiunei, neputându-se considera eroare de drept necunoștința unei legi care nu exista în acel moment.

De altă parte, Curtea stabilește că Decretul-lege a avut în vedere numai declarațiunile de renunțare prevăzute de art 37 din legea măsurilor excepționale, cari sunt acte unilaterale, emanând numai de la chiriași, iar nu tranzacțiunile cari sunt contracte consensuale bilaterale, ce formează un tot indivizibil, ce nu pot fi anulate pro-parte (Baudry & Wahl, Transaction, 1273 și 1280; Gouillouard, Transaction, 357, 400; Aubry & Rau, IV, § 421, pag. 666; Pandectes Fr. Transaction, 64).

În fine, Curtea a mai decis, că tranzacțiunea nu poate fi atacată decât printr-o acțiune în anulare sau desființare pentru neîndeplinirea obligațiilor stipulate, și că, în orice caz, dispozițiunile art. 4 din Decretul-lege 1420/920 nu pot fi aplicate cazurilor când, ca în speță, o prăvălie se deține nu în virtutea unui contract ci prin îngăduința proprietarului, cum rezultă din termenul menționatei tranzacțiuni, ale căreia dispozițiuni rămân valabile și opozabile celor ce au subscris-o.

I. IONESCU-DOLJ

Consilier Curtea de Apel București

Cazul d-lui Judecător Botez

Am cinstit pe eroii noștri morți în războiul pentru dreptate. Nu trebuie să uităm nici pe eroii în viață și trebuie să ne facem datoria și față de ei. Țara noastră suferă de o boală foarte mare: ea n'are fixată nici valorile economice, nici pe cele morale, pentru că la noi și în economia politică și în morală, francul este cotat la fel cu gologanul. Până astăzi n'am cunoscut decât pe «băieții buni» și pe «oamenii cu minte» și de aceea nu este nimeni la locul lui.

Numai din teama de a nu fi considerat ca lingșitor al magistraturii n'am semnalat până astăzi nedreptățile cari se fac cu înaintările magistraților. Declar astăzi, cu toată francheța, că membrii Consiliului superior al magistraturii sunt mai presus de orice bănuială, căci dacă aș crede altfel aș spune-o cu același curaj. Dar Consiliul superior al magistraturii n'are ocaziunea să cunoască pe magistrați, cum îi cunoaștem noi avocații. Noi avem judecați și clasați pe toți magistrații, pentru că noi avocații avem o opinie publică a întregului barou și avem și posibilitatea să-i judecăm după cum ne judecă ei pe noi.

Din cauză că Consiliul superior nu poate cunoaște bine pe magistrați, a rămas necunoscut și d-l Botez judecător-președinte al Ocol VII București, care a fost un erou al profesiunei sale. Pe timpul ocupațiunei germane, firma Behles chema în judecată pe Statul român, pentru suma de vreo 40.000.000 lei și germanii căutau să grăbească judecata procesului. Mi se pare că era chiar foarte greu să găsescă judecători, ca să judece procesul, când a fost delegat d-l Botez. Deși se știa graba pusă de germani, deși știa sălbăticia cu care germanii răspundeau la orice velleitate de independență, acest judecător de elită, nu s'a sfiit să dea o sentință eroică și admirabil motivată, în care hotărăște că Statul român nu poate fi judecat în București, din moment ce autoritățile care-l reprezintă, s'au retras în Moldova, și că din momentul ce s'a făcut o lege care strămuta sediul guvernului în Moldova, Statul român nu mai poate fi citat la București; că a continua să se citeze Statul român în București, ar fi să-l judece fără să fie citat.

Își inchipue ori cine furia germanilor brutali și consecințele acestui act de eroism.

Magistratura este o profesie eroică, pentru că este act de eroism să judeci pe semenii tăi, căci a judeca pe alții, însemnează ca tu să te ridici deasupra tuturilor patimelor,

deasupra tuturor intereselor și prejudecăților, ca tu să te dezbraci de tot ce este comun omenească în timpul și locul unde trăiești pentruca să lovești în vrăjmașii dreptății cari sunt și vrăjmașii omeneirii. A fi bun magistrat înseamnă a învinge natura omenească, și nu este mai mare erou decât acela care se învinge pe sine însuși.

De aceea, atunci când găsim aceste alese calități la un magistrat, trebuie să ne mândrim cu ele, și-m fac o datorie să semnalăm nedreptățile care se face acestui magistrat de elită și ca știință și ca conștiință, că se trece peste drepturile pe care le are, la toate înaintările cari se fac la Curte.

Am mândria să cred că semnalarea mea nu va fi considerată decât ca fapta naturală a unui om care-și face datoria față de un nedreptățit, pe care n'are cîstea de-al cunoaște altfel decât ca magistrat.

De altfel, vom continua să ne facem datoria și față de alte cazuri cari ni s'ar semnală, adănc convinși că facem un real și sincer serviciu celor în drept.

Pot să asigur că și la București și în provincie toți magistrații cer, ca și avocații să-și spună cuvântul lor la înaintări și numiri. Ne onorează încrederea pe care ne-o arată magistrații și ar trebui să ne gândim la mijlocul ca la fiecare înaintare să-și arate și Barourile părerea lor. Până când se va admite prin lege colaborarea avocaților la numirile și înaintările magistraților, vom găsi mijlocul ca și avocații să-și dea părerea.

DEM. I. DOBRESĂ

Decanul Baroului de Ilfov.

Legile privitoare la modificarea compunerii Curților cu jurați

Prin art. 33 din legea de organizare judecătorească se prevede că o Curte cu jurați se compune din trei membrii, dintre care Președintele va fi un Consilier dela Curtea de Apel.

Prin derogare dela art. 33 din legea de organizare judecătorească, a intervenit Decretul-lege No. 261 din 28 Martie 1917 (Monitorul Oficial No. 304 din 30 Martie 1917), în care se prevede că dela data promulgării prezentei legi și până la publicarea Decretului de trecerea armatei pe picior de pace, Curțile cu jurați ale județelor în care nu se află reședințe de Curte de Apel, vor fi prezidate de Primii Președinți ai Tribunalelor în județe cu mai multe secțiuni și de Președinți în județe având Tribunalul o singură secțiune; trec de asemenea, în condițiunile de mai sus, asupra Primilor Președinți și Președinți de Tribunale toate atribuțiunile conferite Președintelui Curții cu jurați, prin regulamentul privitor la funcționarea acestor Curți.

În caz de lipsă a Primului Președinte sau a Președintelui Tribunalului, îndatoririle lor de mai sus vor fi exercitate de cei ce le țin locul, conform legii de organizare judecătorească.

Curțile cu jurați care se vor afla funcționând la data publicării decretului de trecerea armatei pe picior de pace își vor continua lucrările până la închiderea lor tot în condițiunile de mai sus.

La 30 Iulie apare în Monitorul Oficial No. 106 din 2 August 1918 decretul No. 1920 a legii interpretative privitoare la modificarea compunerii Curților cu jurați în sensul :

Dispozițiunile legii privitoare la compunerea Curților cu jurați, promulgate prin decretul Regal No. 261 din 28 Martie 1917, sunt aplicabile până la data fixată pentru trecerea armatei pe picior de pace.

Curțile cu jurați care se vor afla funcționând la această dată își vor continua lucrările până la închiderea lor, tot în condițiunile prescrise prin zisa lege.

Toate deciziunile pronunțate de Curțile cu jurați astfel întocmite anterior promulgării legii de față, vor fi considerate ca valabile pronunțate.

La 28 Noembrie 1918 apare Decretul-lege No. 3479 din 27 Noembrie 1918 (Monitorul Oficial No. 200 din 28 Noembrie 1918), prin care se decretează anume :

Sunt și rămâne valabile toate lucrările săvârșite de Curțile cu jurați, constituite conform descripțiunei legii promulgată cu Decretul Regal No. 261 din 28 Martie 1917 până la data de 1 Iulie 1918, zi fixată pentru trecerea armatei pe picior de pace.

Sunt de asemenea valabile și deciziunile Curților cu jurați care găsindu-se în funcțiune la data 1 Iulie 1918, și-au continuat lucrările până la închiderea lor, tot în condițiunile prevăzute de zisa lege.

Începând din nou ostilitățile, apare Decretul-lege No. 3203 din 31 Octombrie 1918 (Monitorul Oficial No. 179 din 1 Noembrie 1918) prin care se prevede :

Prin derogare dela art. 33 din legea de organizare judecătorească, pe tot timpul cât va dura mobilizarea armatei, Curțile cu jurați ale județelor în care nu se află reședințe de Curți de apel, vor fi presidate de primii președinți, etc.

În «Monitorul Oficial» No. 265 din 25 Martie 1920 a apărut Decretul-lege No. 1102 din 18 Martie 1920, prin care se prevede :

Demobilizarea armatei începe pe ziua de 20 Martie 1920, — ea se face în mod treptat și în ordinea contingentelor începând cu cele mai vechi; contingentele care au fost deja lăsate la vatră sunt considerate ca demobilizate, guvernul este autorizat să mențină sau să cheme sub arme contingentele necesare siguranței statului

Prin urmare astăzi armata este demobilizată ? după cum se prevede în Monitorul Oficial, sau trebuie să apară un Decret-lege prin care să se prevadă trecerea armatei pe picior de pace ?

Chestiunea este dacă astăzi presidarea Curților cu jurați de către Primii președinți, Președinți sau Judecători de Tribunale, este legală ?

În primul Decret No. 261 din Martie 1917 se prevedea că delegarea dată Președinților de Tribunale pentru presidarea Curților cu jurați, era dată dela publicarea acelui Decret și până la publicarea Decretului de trecerea armatei pe picior de pace, decret care apăruse deja, dar începând din nou războiul a apărut Decretul-lege No. 3203 din Octombrie 1918 și delegarea dată Președinților pentru presidarea Curților cu jurați este de la data publicării Decretului de mai sus și numai cât va dura mobilizarea; or demobilizarea s'a făcut, după cum este publicat în Monitorul Oficial.

Deosebirea e mare între primul și ultimul Decret; trebuie neapărat un Decret-lege pentru consfințirea tuturor lucrărilor săvârșite de Curțile cu jurați precum și valabilitatea deciziunilor, înțelegându-se termenul, funcționarea și presidarea Președinților a Curților cu jurați, pe tot timpul cât va dura mobilizarea, adică până la trecerea armatei pe picior de pace, cum era prevăzut și în primul Decret.

Desigur că se vor face multe recursuri în Casație dacă deciziunile pronunțate de Președinți după demobilizare sunt valabile sau nu.

Astăzi unde sunt reședințe de Curți de Apel, Curțile cu jurați se presidează de Consilierul de Curte, iar în județele unde nu sunt reședinți, din cauză că președinți de Tribunale sunt ocupați cu Comisiunile de Apel, constatarea pagubelor de război, cu lucrările alegerilor electorale etc. cele mai multe Curți se presidează de judecătorii de Tribunal.

În art. 224 pr. pen. se prevede:

Curtea cu jurați va ține sesiuni de patru ori pe an, la începutul fie căruia trimestru.

Fie care sesiune va dura până când se vor decide toate cauzele care vor fi fost puse în stare de a fi judecate, în precedentul trimestru.

La 24 Martie 1909, s'a modificat acest articol reducându-se numărul sesiunilor la trei, după cum prevede art. 33 din legea de organizare judecătorească, care prevede: sesiunile Curței cu jurați va fi în fie care județ trei sesiuni ordinare pe an. Fie care sesiune va dura zece zile, putând fi prelungită numai de Președintele Curței cu jurați cu încă 5 zile pentru terminarea proceselor în stare de a fi judecate.

După dispoz. art. 251 pr. pen. se face cunoscut Președintelui Tribunalului de către Primii Președinți ai Curților de Apel cu 15 zile înainte, numele consilierului care va prezida Curtea cu jurați, pentru ca acesta să facă chemarea juraților, sorocirea proceselor, expedierea citațiunilor, conform art. 227 pr. pen. și numai pe zece zile cât are putere dela lege.

Cu ocaziunea prezidării sesiunii Curței cu jurați din județul Bacău, am constatat că în intervalul de 15 zile prevăzut de art. 250 pr. pen. pentru îndeplinirea formelor legale, de pregătirea lucrărilor respective, pentru judecarea proceselor la Curtea cu jurați (îndeplinite de noi Președinții de Tribunale) nu este timp suficient ca în acest interval de 15 zile înainte de începerea unei sesiuni și în intervalul de zece zile când Curtea se prelungește cu cinci zile, pentru terminarea proceselor, — să se poată îndeplini lucrările cerute în acest scop, și iată motivele:

1) Să ia interogatorul acuzatului care propunând martori nu e timp suficient pentru îndeplinirea procedurii citațiunilor martorilor.

2) Citațiile pentru martori și părți civile în procesele puse la ordine pentru judecarea proceselor vechi, citațiuni care multe din ele se restituie pentru motivul, fie că martorul, fie că părțile civile nu se mai găsesc la domiciliul dat cu ocazia instruirii afacerii, citațiile urmează apoi a fi trimise la ultimul domiciliu, or din cauza termenului apropiat comunicarea nu se mai poate face, așa că la termen, Curtea din această cauză se găsește în fața unui proces a cărui procedură nu s'a putut îndeplini și deci urmează să-l amâne pentru altă sesiune, or la sesiunea următoare întâmplându-se ca martorii sau părțile civile să nu mai aibă și de data asta domiciliul indicat din sesiunea trecută, lucru care de altfel am și constatat că s'a petrecut astfel de schimbare de domiciliu, dând loc din această pricină la amânări încontinuu dintr'o sesiune într'alta și la un moment dat la o grămădire de afaceri.

Deci avându-se în vedere termenul scurt de 15 zile, dificultățile pentru îndeplinirea procedurii procesului, din cauza transportului și al lipsei de personal, cred că cum s'a modificat art. 237, 284, 340 și 341 din pr. pen. în privința comunicării listei juraților, a martorilor, și a actelor de acuzațiune, s'ar putea să se modifice prin decret-lege art. 250 din pr. pen. și art. 36 din legea organizării judecătorești, în sensul ca lucrările preliminare pentru pregătirea unei Curți cu jurați să se înceapă cu o lună de zile înaintea deschiderii sesiunii, pentru ca astfel la procesele fixate să se poată îndeplini procedura și să se poată judeca, iar nu să se amâne din sesiune în sesiune și fiecare sesiune să dureze 15 zile pentru ca să se facă dela început sorocirea proceselor, expedierea lucrărilor la toate procesele câte sunt de judecat în acea sesiune, urmând că dacă nu sunt atâtea procese să se închidă sesiunea mai de vreme.

Astăzi sunt procese la Curțile cu jurați ne judecate de 5 ani, dacă s'ar face o statistică după cum am arătat d-lui Ministru al Justiției prin

raport, s'ar vedea numărul cel mare al afacerilor la Curțile cu jurați nejudicate din aceste cauze.

SAVA I. CHRISTESCU

Prim-Președinte

Analiza unei sentințe penale

a Tribunalului Brăila relativă la o persoană dată în judecată pentru escrocherie.

Art. 332 din codul penal român, relativ la escrocherie, este tradus după art. 241 din codul penal prusian, care și acesta a trecut sub No. 263 în codul penal german actual, schimbându-se redacțiunea. Iar art. 334 din codul penal român este luat după art. 405 din codul penal francez. Noi numim escrocherie simplă pe aceia din art. 332, iar pe aceia de la art. 334 o numim escrocherie calificată. Acest din urmă art. se referă numai la câteva cazuri speciale cerând și existența „des manoeuvres frauduleuses”. Art. 332 este general, nu cere manopere frauduloase, ci este destul întrebuințarea minciunei pentru comiterea înșelăciunii. Apoi nu este nevoie să existe cine știe ce „mare viclesug”.¹⁾ Astfel codul penal român, în materia escrocheriei, este superior codului penal francez, care tratează numai câteva cazuri izolate.

În această analiză ne vom servi de doctrina prusiană și cea germană, iar nu de autori francezi, deoarece art. nostru 332 nu există în codul francez.

Suntem de părerea ministerului public că în cazul de față este un delict de escrocherie simplă, prevăzut de art. 332, care, ca și codul prusian și cel german, nu cere existența manoperele frauduloase.

Acest delict, după cum se arată în considerentele tribunalului, s'a petrecut astfel :

„Din toate acestea se constată că prevenitul având să primească de la partea civilă G. R. Gogu suma de 5 lei costul unei pâini pe care i-o vânduse, s'a dus la domiciliul părții civile din com. Viziru să-și primească banii. — Aci găsim pe 2 fete, ficele părții civile, cea mai mare, la cererea prevenitului de a-i plăti pâinea, a însărcinat pe fetița mai mică să-i aducă prevenitului din casă 5 lei. Fetița mai mică intrând în casă, bagă mâna sub salteaua patului unde partea civilă obișnuia să țină banii și scoate de

acolo un bilet în valoare de 500 lei, pe care crezând că este de 5 lei, după ce îl îndoieste în patru, îl dă prevenitului drept un bilet de bancă de 5 lei. — Prevenitul luând biletul de bancă îl pune în buzunar, apoi în loc să se ducă acasă, a plecat la Brăila. — Aci prevenitul susține că scoțând banii din buzunar a observat că biletul de bancă, pe care-l primise drept un bilet de 5 lei dela fica părții civile, era un bilet de bancă de 500 lei. Prevenitul schimbă biletul de bancă și în loc să păstreze porțiunea din valoarea biletului la care n'avea dreptul, cheltuește din el 80 lei iar cu restul banilor se înapoiază acasă unde nu vorbește la nimeni despre remiterea din greșeală a biletului de 500 lei.

„Partea civilă descoperind greșeala a trimis după prevenit, însă acesta a refuzat a se duce la partea civilă și, probabil, văzând că greșeala remiterii biletului de bancă s'a descoperit, a plecat iarăși la Brăila, unde a stat până a cheltuit toți banii, așa că partea civilă a rămas păgubită cu suma de lei 495”.

Examinând chestiunea dacă faptul este o escrocherie, tribunalul argumentează astfel :

„Considerând că, prevenitul nu poate fi făcut vinovat că a comis delictul de escrocherie, de oarece remiterea biletului de bancă în valoare de 500 lei s'a făcut din eroare sau neștiință, fără ca prevenitul să fi determinat această remitere prin vreo manoperă frauduloasă”.

Am spus mai sus că art. 332 român, ca și art. 241 prusian și art. 263 german, nu cere manopere frauduloase. Astfel este doctrina și jurisprudența prusiană și germană și chiar română.

Iată ce găsim la români :

„Cel ce amăgește, minte. Minciuna este baza amăgirilor. Să nu se creadă că, pentru a exista escrocherie, este nevoie de cine știe ce minciuni rafinate : o simplă minciună grosolană este de ajuns, după cum spune cu drept cuvânt Curtea de Apel din Galați (vezi decizia acestei Curți secția I No. 366/91, publicată în „Dreptul”, anul 1891, pag. 440). De aceeași opinie este și Alexandru Degré, fost consilier la Înalta Curte de Casație, care spune : „manopera nu trebuie să se distingă prin un rafinament deosebit. Ajunge și o minciună grosolană, care aduce o vătămare în dauna averii altuia. Nu se poate zice despre o minciună, care produce de fapt un efect vătămător, că dânsa este așa de prost țesută, că o poate ghici și omul cel mai puțin prudent, cel mai puțin clar văzător (vezi Alex. Degré, Scrieri juridice, volumul II, pag. 394)”.

Înlăturând lipsa de manopere frauduloase, de care nu este nevoie, să revenim la cazul nostru : ce a făcut inculpatul când a descoperit că hârtia primită e de 500 lei ? El a păstrat tăcerea, n'a spus nimănui cele întâmplate și a

¹⁾ Goldammer, Materialien volumul II, pagina 543. — Merkel, Holzendorfs Handbuch, volumul III, pagina 757 și Abhandlungen, volumul II, pagina 258. — Binding, Lehrbuch, partea specială, ediția 2, volumul I, pagina 348. — Weyer-Allfeld, Lehrbuch, ediția 6, pagina 478. — Oppenhoff, Strafgesetzbuch, nota 49 de sub paragraful 263. — Rommel, Escrocheria, pagina 36. — Rotering, Gerichtssal, volumul 60, pagina 259. — Reyman, Acțiunea escrocului, teză de doctorat, pagina 21. — Alexandru Degré, Scrieri juridice, volumul II, pagina 394.

refuzat să se ducă la partea civilă, care descoperise faptul. Dacă ar fi fost un om cinstit, trebuia să oprească suma de 5 lei ce avea de luat, restituind suma de 495 lei ce a luat fără nici un drept. Cu alte cuvinte, inculpatul a trecut sub tăcere faptul că a primit o hârtie de 500 lei.

Aci se prezintă una din chestiunile cele mai grele și mai controversate din materia escrocheriei. Se pune întrebarea: *simpla tăcere* poate servi ca bază delictului de escrocherie? Sunt două opinii:

1) Simpla tăcere nu este de ajuns. Pentru a exista delictul de escrocherie se cere o acțiune pozitivă la inculpat. Această opinie este susținută de Adolf Merkel ²⁾, Berner ³⁾, Binding ⁴⁾, Gross ⁵⁾, Heilbronner ⁶⁾.

2) Simpla tăcere sau simpla omisiune este suficientă pentru constituirea delictului de escrocherie, însă cu condițiunea vătămării unei obligațiuni de drept de a comunica adevărul.

Această opinie este susținută de Olshausen ⁷⁾, Frank ⁸⁾, H. Meyer ⁹⁾, precum și de Curtea de Casație din Berlin în numeroase decizii ¹⁰⁾.

Această chestiune este în strânsă legătură cu următoarea chestiune: *Există obligațiune de drept de a comunica adevărul?*

Sfârșitul secolului 18 și începutul secolului 19 inclinau spre un așa zis drept general de a pretinde adevărul și spre obligațiunea corespunzătoare de a spune adevărul ¹¹⁾. În ziua de azi este recunoscută neexistența acestui drept. Binding spune că monstrul bizar al dreptului de a pretinde spunerea adevărului, din fericire a fost dus și îngropat la cimitir. Principiul acesta nu se putea susține nici bazându-ne pe morală, nici pe vreun drept, iar în comerț este vătămător și împiedică tranzacțiile în afaceri. *Obligațiune pentru comunicarea adevărului există, dacă dreptul pozitiv o cere* ¹²⁾.

Acum se pune întrebarea: în dreptul român există principiul de a avea un drept la împărtășirea adevărului și o obligațiune de a spune adevărul? Suntem de părere că nu există nici acest drept, nici această obligațiune, afară numai dacă avem vreo dispozițiune de lege. În procesul de față, era obligat inculpatul să comunice că a

primit 500 lei? Răspundem afirmativ. Aceasta reese neîndoios din dispozițiunile art. 970 din codul civil român, care coprinde:

Art. 970.—Convențiunile trebuiesc executate cu bună credință.

Ele obligă nu numai la ceea ce este expres într'însele, dar la toate urmările, ce echitatea, obiceiul sau legea dă obligațiunei după natura sa.

Din acest articol tragem concluzia că inculpatul era obligat prin legea civilă română să spună adevărul asupra faptului, așa cum s'a întâmplat, lucru ce nu s'a făcut.

Dar ceva mai mult. Liszt ¹³⁾, Kohler ¹⁴⁾ și Rommel ¹⁵⁾ merg și mai departe, când spun că există o obligațiune de a vorbi cu fidelitate și bună credință în afacerile comerciale și tranzacțiile zilnice, iar tăcerea este proprie ca un mijloc de amăgire înșelătoare. Acest principiu concordă cu dispozițiunile art. 970 din cod. civ. român.

Cazul prezent este foarte rar și destul de greu de rezolvat. Dacă inculpatul n'a aflat decât pe drum sau acasă că i s'a dat o hârtie de 500 lei, în loc de una de 5 lei, atunci, până la descoperirea acestui lucru, el n'a întrebuințat amăgiri, deși intrase în detențiunea biletului. Fetița mică, care a dat hârtia de 500 lei, n'a fost în eroare, ci în neștiință. Este o mare deosebire între aceste cuvinte, așa că, cu drept cuvânt, Seifried în teza sa de doctorat (pagina 39), tratând despre eroare, spune că un copil de școală care nu știe nimic despre războiul franco-german din 1870, nu se găsește în eroare, ci în neștiință.

Inculpatul a intrat în detențiunea biletului de 500 lei fără a provoca vre-o eroare. Însă, după ce a descoperit aceasta, a eșit din starea sa de pasivitate, și a intrat în starea de activitate. Cum că intenția lui era ca, prin amăgiri înșelătoare, să nu dea înapoi restul de 495, aceasta este așa de limpede, încât nici n'ar trebui să vorbim de acest lucru, odată ce inculpatul a cheltuit banii, a cauzat o pagubă nedreaptă în averea părții civile, iar el a obținut un câștig nedrept.

Activitatea în amăgire a inculpatului a început după ce a obținut detențiunea hârtiei de 500 lei și după ce a făcut această descoperire. Refuzând a veni atunci când a fost chemat de partea civilă ca să dea deslușiri, el a căutat să inducă în eroare pe fetița cea mică și pe părinți, în speranța că vor crede că, într'adevăr fetița mică a dat un bilet de 5 lei. Inculpatul urmărea acum nu detențiunea banilor pe care a avut-o dela început, ci posesiunea cu drept de proprietar, și deaci a început activitatea sa înșelătoare.

²⁾ Adolf Merkel, Pertractări criminale, vol. II, pagina 136, idem in Holzendorff Handbuch, vol. III, pagina 752.

³⁾ Berner, Lehrbuch, pagina 568.

⁴⁾ Binding, Lehrbuch, partea specială I, pag. 345.

⁵⁾ Gross, Escrocheria cu rarități, pagina 202.

⁶⁾ Heilbronner, Noțiunea de înlăturarea faptelor adevărate la escrocherie, pagina 32.

⁷⁾ Olshausen, Kommentar, art. 263, nota 10—13.

⁸⁾ Frank, Strafgesetzbuch art. 263 II.

⁹⁾ H. Meyer, Lehrbuch pagina 592.

¹⁰⁾ Deciziile Casației germane 21⁴⁷¹, 23²⁴⁴, 25⁹⁵, 27¹, 29³⁵, 31²⁰⁸.

¹¹⁾ Seifried, teză de doctorat, Intenția și acțiunea escrocheriei, pagina 33.

¹²⁾ Binding, Norme și violarea lor, vol. II, pagina 564.

¹³⁾ Liszt, Lehrbuch, pagina 455.

¹⁴⁾ Kohler, Fidelitatea și buna credință în comerț, pagina 8.

¹⁵⁾ Rommel, Escrocheria, pagina 38.

Ce este amăgirea? Este mijlocul întrebuițat de escroc pentru a se îmbogăți pe socoteala altuia. În ce constă amăgirea? Insuși art. 332 din cod. pen. român spune că constă în:

1) Trecerea faptelor mincinoase drept adevărate;

2) Prefacerea faptelor adevărate în mincinoase;

3) Suprimarea faptelor adevărate.

Amăgirea se poate exercita nu numai prin vorbe, dar chiar și prin fapte concludente, cum ar fi de exemplu girarea unei cambii deja plătită. Amăgirea, spune regretatul Alex. Degré, poate să rezulte implicit din faptul exterior și fără întrebuițare de cuvinte amăgitoare, dându-se, de exemplu, unei mărfi aparența unei calități mai bune, sau întrebuițare de cărți de joc false, sau vânzând medicamente în aparență, conform cu rețeta doctorului (vezi Degré, Scrieri juridice, volumul II, pagina 394).

În cazul nostru, inculpatul a suprimat faptul adevărat al existenței biletului de 500 lei, unind tăcerea cu fapte concludente. Berner spune că escrocul amăgește pe altul provocând într-insul eroarea sau împiedecându-l să descopere adevărul.¹⁶⁾ Aceste două elemente se găseau în cazul nostru. Inculpatul s'a comportat așa ca să nu se descopere adevărul. Cum că pagubă a existat și că inculpatul a avut intenția de a obține un câștig nedrept, aceasta se dovedește din cele arătate mai sus.

Noi n'am citit dosarul, dar credem că chestiunile de fapt s'au petrecut așa cum sunt descrise în considerentele sentinței Tribunalului Brăila; după arătările acestor considerente am încercat să rezolvăm chestia de drept.¹⁷⁾

P. DIMITRESCU

Judecător-președinte al ocolului rural
Adjudul Nou, Putna

PROBLEMA LEGISLAȚIUNEI PENALE

în discuțiunea Secțiunii Juridice

a Asociațiunii pentru știința și reforma socială.

În întrunirea de Sâmbătă 8 Mai cor. a Secțiunii juridice a Asociațiunii pentru știința și reforma socială, a fost comunicarea D. Decusară asupra Spiritului în care trebuie modificată legislațiunea penală.

D. Decusară după ce arată prin date statistice mersul progresiv al criminalității, care a crescut dela 1867-1887-1914, pentru preveniți, dela 4.26% - 25.16% - 32.4%; iar a condamnaților dela 2.96% - 13.21% - 16.48%; cu tot sporul constant al populației de 13.21%, conchide că pentru combaterea cu eficacitate a criminalității și delincvenței, mijloacele represive, singurele pe care legislațiunea noastră penală le-a prevăzut sunt insuficiente. Complexității de acțiuni individuale antisociale, cum este crima,

trebuie să-i corespundă în mod imperios o reacțiune antisocială tot așa de complexă. De aceea trebuiesc organizate o serie de măsuri de apărare socială: unele cu caracter preventiv sau de profilaxie, altele cu caracter curativ sau eliminativ; și altele cu caracter represiv sau terapeutic. În afară de acestea, trebuiesc altele cu caracter complementar: Reorganizarea Curților cu Jurați. Specializarea magistraturii corecționale, reformarea învățământului științelor penale în Universitate, reformarea sistemului penitenciar, etc. În sfârșit, altele cu caracter accesoriu: Înființarea Cazierului judiciar, identificarea antropometrică a criminalilor, reorganizarea poliției preventive și represive, liberațiunea condițională, reabilitarea condamnaților și clasarea lor în Societate, etc.

Mărginindu-se în comunicarea din ședința dela 8 Mai numai la măsurile cu caracter preventiv sau de profilaxie, cu totul absente din legislațiunea noastră penală, D. Decusară arată măsurile ce trebuiesc adoptate spre a combate: a) eriditatea morbidă și viciile organice sau dobândite: 1) Castrarea criminalilor înveterați, adoptată de statul Indian prin legea dela 9 Martie 1907, 2) interzicerea căsătoriei indivizilor atinși de boale și tare ereditare, legiferată în mai multe state din America de Nord. 3) lupta sistematic organizată contra contagiunii boalelor venerice și prostituției clandestine; dând ca model legea din 30 Martie 1906 din Danemarca, Suedia și Norvegia; b) Alcoolismul prin crearea monopolului fabricațiunei, iar nu a vânzării, cum a încercat fără succes legiuitorul nostru dela 1908, azile de curarisire pentru alcoolici înveterați (dipsomani, homoespați, etc); societăți de temperanță etc. c) Combaterea analfabetismului prin aplicațiunea mai reală a principiului obligativității învățământului primar, înscris în legea dela 29 Aprilie 1896, supravegherea vagabondajului școlar, școli speciale pentru refractari, școli de adulți etc., în legătură cu formarea caracterului copilului prin educație în familie, în școlile de copii, în școală etc. d) combaterea luxului și atenuarea virulenței mizeriei, cea dântă prin diferite taxe de prohibițiuni; cea de a doua prin creeri de: orfanotropii, azile de săraci, societăți cu caracter de mutualitate și cooperatie etc. e) Aerisirea mediului social corupt și demoralizator prin organizarea de societăți de asistență publică și privată pentru copii moralmente abandonați, maltratați sau în pericol moral, azile pentru fetele orfane, societăți de patronage pentru tinerii delincvenți eliberați din închisoare, a femeilor eliberate din închisoare, depozite de vagabonzi și cerșetori, azile pentru prostituate, etc.

După comunicare a început discuțiunea, luând cuvântul d. D. Ionescu-Dolj, Corneliu Botez, Matei Balș, d-na Ella Negruzzi, și alții, arătând importanța de a se avea în vedere aceste măsuri de profilaxie, cu ocaziunea modificării legislației noastre penale — urmând ca în ședințele viitoare să se continue cu expunerea celorlalte măsuri.

A. C. P.

CURTEA DE APEL TÂRGUL MUREȘ

Decizia penală No. 57/40-1920

Camera de acuzare.—Cazurile de stingerea procedurii ca urmare a respingerii actului de acuzare contestat.—Legitima apărare. Art. 264, 265, 326 pr. pen.

Camera de acuzare nu poate respinge actul de acuzare și deci nu poate stinge procedura când constată legitima apărare, căci art. 257 combinat cu 265 p. 6 nu prevede și această scuză printre acelea care înlăturând responsabilitatea poate atrage

¹⁶⁾ Berner, Lehrbuch, pagina 582.

¹⁷⁾ Sentința Tribunalului Brăila care face obiectul acestui articol este publicată în Curierul Judiciar No. 25—26 din 30 Noembrie 1919.

stingerea procedurii de către camera de acuzare. Cazurile de neresponsabilitate pe baza cărora camera poate stinge procedura sunt mărginite numai la alienația mintală și etatea sub 12 ani.

In numele legii,

In cauza invinuitului Gál Albert pentru crima de omucidere cu voință și a invinuitului Kuti Károly pentru complicitate la această crimă,

Asupra apelului făcut de acuzatoarea privată subsidiară Gál Roza contra încheierii Camerii de acuzare a tribunalului Târgul-Mureș, dată în ziua de 7 Februarie 1920 sub No. 3159/38—1918

Curtea de Apel

In ședința de consiliu, fără publicitate, ținută în ziua de 18 Martie 1920, a adus următoarea

încheiere :

Anulează partea încheierii atacată, referitoare la invinuitul Gál Albert, în baza art. 379, alin. 4 pr. pen., pentru cauză de nulitate prevăzută în art. 384 punct. 4 și prin consecință pune sub acuzare pentru crima de omucidere prevăzută de art. 279 cod. pen. pe invinuitul Gál Albert (al lui Mihály) de 29 ani, născut și domiciliat în comuna Szentegerince, de religie unitară, mic proprietar de pământ, trimițând afacerea înaintea tribunalului Târgul-Mureș.

La pertractarea principală vor fi citați ca martori :

..., iar ca experți medici
Dispozițiunea încheierii atacată, referitoare la invinuitul Kuti Károly o aprobă.

Motivele :

Camera de acuzare a respins actul de acuzare înaintat de acuzatoarea privată subsidiară Gál Roza și a stins procedura penală față de ambii invinuiți Gál Albert și Kuti Károly în baza art. 264 pr. pen. punct. 6.

Acest articol înșiră limitativ cazurile când Camera de acuzare este în drept să respingă actul de acuzare și să stingă procedura. Cazul prevăzut la punctul 6 este acela când dovezile nu sunt suficiente pentru ca să stărnească bănuială temeinică de culpabilitatea invinuitului.

In cazul prezent însă, această dispozițiune nu poate fi aplicată la invinuitul Gál Albert, de oarece însuși el mărturisește fapta ce i se impută și pe lângă aceasta mărturiile făcute de martorii dezinteresați :

... constituiesc probe indestulătoare că invinuitul Gál Albert a puscat fără premeditare asupra victimei Gál Gyula, care, în urma acestei pușcături, a și murit în scurt timp.

Acest fapt constituie crima de omucidere prevăzută de art. 279 cod. pen.

Camera de acuzare care în partea referitoare la invinuitul Gál Albert este în contradicțiune cu dispozitivul precum apare din motivarea—nu din motivul insuficienței probelor a stins procedura respingând actul de acuzare, ci referindu-se la art. 79 cod. pen. a făcut-o din motivul că fapta a fost săvârșită în legitimă apărare.

Acest caz însă nu este prevăzut în art. 264 pr. pen. căci acest articol dă drept camerii de acuzare să stingă procedura numai când imputațiunea este înlăturată dintr-o cauză de alienație mintală, incurabilă sau când invinuitul nu a împlinit încă etatea de 12 ani.

Deci deliberarea asupra chestiunii dacă există ori nu cauză de legitimă apărare, cade în competența Tribunalului chemat să judece în fond ; cea ce rezultă și din dispozițiunea art. 326 punct. 3 pr. pen. care zice că se va pronunța sentință achitătoare, când există cauze care

exclud imputațiunea, printre care se cuprind și legitima apărare.

Așa dar Camera de acuzare când a intrat în deliberarea acestei chestiuni și a hotărât în fond, a pășit peste marginile competenței sale și în consecință, Curtea de Apel a trebuit să anuleze partea încheierii care se referă la invinuitul Gál Albert și să ia o dispozițiune legală conform art. 266 pr. pen., punând sub acuzare pe acest invinuit.

Partea încheierii atacată referitoare la invinuitul Kuti Károly, a aprobat-o Curtea de Apel, pentru că nici în decursul cercetărei prealabile, nici în decursul instrucțiunii nu s'a ivit vre-o probă că acest invinuit să fi instigat pe Gál Albert la săvârșirea omuciderii, ori că într'altfel ar fi complicele acestei crime.

Presedintele Curții de Apel ca președinte de ședință

Romulus Popp.

Consilier-raportor *Dr. Aurel Ciupe.*

NOTĂ. — Publicăm decizia de mai sus nu atât fiindcă rezolvă vre o chestiune de drept complicată sau controversată, ci mai mult fiindcă ne dă ocazia să facem o scurtă privire asupra sistemului procedurii penale maghiară, în materie de punere sub urmărire, în comparație cu sistemul procedurii penale română.

Procedura penală maghiară de dată mai recentă ¹⁾ conține, — în trăsături generale — câteva principii mari, care la noi se găsesc încă în stare de deziderate.

Legiitorul maghiar călăuzit de un larg spirit de libertate, a ținut în primul rând, să asigure facerea unor investigațiuni absolut imparțiale și prin care să se obțină nu atât probe de vinovăția unui presupus infractor ci descoperirea adevărului ; în acest scop se ia o anumită serie de măsuri prin care se obligă judecătorul de instrucție ca să adune toate circumstanțele, care vin în favoarea invinuitului, chiar atunci când aceasta nu le invoacă. Instrucția nu este secretă, ba încă judecătorul de instrucție este dator ca în fie care lună cel puțin odată să pună în curent pe invinuit cu desfășurarea procedurii și cu dovezile adunate contra lui.

Acesta are dreptul să vadă oricând dosarul. Mărturisirea lui nu constituie o probă contrarie de cât când concordă în mod evident cu alte circumstanțe de fapt neîndoelnice. În aceste ordine de idei legiitorul, a ținut ca punerea sub urmărire să se facă cu cât de multă garanție de seriozitate și precauțiune. În acest scop a suprimat diferența care se face în alte legislațiuni privitor la punerea sub urmărire în materie de crime și materie de delict, adoptând o singură procedură mai simplă și mai expeditivă pentru ambele infracțiuni. Apoi din judecătorul de instrucție a făcut un simplu agent de investigațiune, ridicându-i astfel dreptul de a se pronunța dacă este caz de punere sau nepunere sub urmărire. Indată

1) Din 1896.

ce a terminat instrucția, el face o simplă încheiere prin care trimite dosarul parchetului. Aceasta la rândul său, în termen de 15 zile, sau declară că nu susține acuzarea sau redijează actul de acuzare iar apoi—in regulă generală—inaintează dosarul Camerii de acuzare.

Această instanță comunică învinutului actul de acuzare, făcându-i cunoscut că în termen de 8 zile are dreptul să contesteze actul de acuzare, ridicând excepțiuni contra tuturor punctelor acestui act, mai cu seamă asupra competenței instanței, apoi propunând facerea sau complectarea instrucțiunii ori a cercetărilor prealabile, arătând motivele care ar exclude responsabilitatea²⁾ sau începerea procedurii criminale, putând obiecta contra deținerii prealabile ori a închisorii preventive, precum poate arăta că fapta ce i se impută nu este destul de dovedită sau nu constituie vreo infracțiune.

Dacă în termenul de 8 zile nu se face contestație, actul de acuzare, împreună cu dosarul, este trimis de către Camera de acuzare la instanța de judecată—tribunal ori Curte cu jurați—pentru a dispune judecarea afacerii.

Dacă însă s'a făcut contestație, Camera de acuzare va intra în cercetarea afacerii pentru a vedea dacă trebuie sau nu să dispună punerea sub acuzare.

Această instanță funcționează pe lângă fiecare tribunal și se compune din 3 membri, dintre cari unul este președinte. Ei sunt desemnați, la începutul fiecărui an, dintre membrii tribunalului pe lângă care funcționează Camera de acuzare. Asupra contestațiunii ce s'ar fi făcut în contra actului de acuzare, această instanță procedează precum urmează: Părțile sunt încunoscintate despre ziua desbaterilor. Ele se pot prezenta în persoană sau prin avocați. Uneori poate ordona ca învinutul să se prezinte numai personal și în acest scop poate da mandat de aducere.

Desbaterile nu sunt publice. Asupra fiecărei cauze unul dintre membri face oral un raport amănunțit și strict imparțial. Părțile și avocații pot face observațiuni orale. După terminarea desbaterilor se poate ordona sau facerea sau complectarea instrucțiunii ori îndeplinirea unor acte noi de instrucțiune. În caz contrar dispune respingerea actului de acuzare și prin consecință stingerea procedurii sau dispune admiterea acestui act și prin consecință punerea sub urmărire, trimetând afacerea înaintea instanței competente.

În unele cazuri s'ar putea dispune și suspendarea procedurii. Vom arăta imediat în ce cazuri se poate respinge sau admite actul de acuzare și

când se poate suspenda procedura. Adăugăm însă mai înainte că în contra încheierilor Camerii de acuzare există drept de apel la Curtea de apel numai în ceea ce privește respingerea actului de acuzare, suspendarea procedurii și arestarea, ori punerea învinutului în libertate.

Legea prin articolul 264 enumără limitativ cazurile în care Camera de acuzare poate respinge actul de acuzare, și prin urmare stinge procedura. Aceste cazuri sunt: dacă fapta incriminată nu constituie nici un fel de infracțiune; dacă există autoritatea lucrului judecat, dacă învinutul a decedat, a fost amnistiat sau fapta s'a prescris, dacă este mai mic ca 12 ani sau suferă de o turburare mintală incurabilă, dacă lipsește autorizarea sau plângerea prealabilă în cazurile în fracțiunilor care nu se pot urmări decât în urma unei autorizări sau a unei plângeri, dacă probele nu sunt suficiente pentru a face să se nască *bănuială temeinică* de vinovăția învinutului și în fine dacă parchetul și-a retras acuzarea iar vătămății nu și-au însușit-o sau și aceștia renunță la acuzare în cazul când ei o reprezintă de la început.

Această ultimă ipoteză ne dă prilejul de a arăta că procedura penală maghiară deroagă dela principiul admis de procedura penală română după care parchetul nu-și poate retrage rechiziitoriul mai derogând încă și dela marele principiu că singurul reprezentat al acțiunii publice este numai parchetul. În legislația penală maghiară sunt foarte multe cazuri în care sau parchetul nu poate lucra fără concursul vătămăturului sau parchetul este complet înlăturat, iar punerea în mișcare a acțiunii publice precum și exercițiul ei aparține exclusiv numai vătămăturului chiar fără a se fi constituit parte civilă. În legislația română nu cunosc un asemenea caz de cât sub regimul vechei legi electorale, după care 10 cetățeni alegători puteau pune în mișcare acțiunea publică și a o exercita cu excluderea parchetului înaintea Curții cu jurați pentru anumite delict electorale.

Camera de acuzare mai înainte de a se pronunța asupra admiterii ori respingerii actului de acuzare, poate intrerupe cursul procedurii, în cazurile limitate de art. 265, anume când se ivește o chestiune prejudicială și este necesară sentința unei instanțe civile, când trebuie cerută suspendarea imunității învinutului, când este necesară o mai lungă observare a stării mintale și când trebuie esteptat rezultatul intervențiunii Ministerului de justiție în caz când învinutul se bucură de exteritorialitate.

Aceasta este procedura ordinară pentru a se ajunge la investirea instanței de judecată. Trebuie prin urmare să se urmeze filiera Camerii de acuzare care intră în cercetarea actului de acu-

2) Această latitudine este mărginită de un articol următor care prevede numai cazul de alienație mintală și vârsta sub 12 ani.

zare numai dacă este contestat de invinuit. Există însă și o procedură extraordinară de investirea instanței de judecată.

Această procedură este prevăzută de art. 281 și urmât. și are loc numai dacă este vorba de un flagrant delict, dacă invinuitul și-a recunoscut vinovăția iar recunoașterea concordă întocmai cu constatările de fapt ale instrucțiunii. În aceste cazuri actul de acuzare se trimite direct instanței de judecată cu înlăturarea dreptului de contestație contra acestui act.

Această procedură excepțională o poate pune numai parchetul. Instanța de judecată însă hotărăște în ședință de consiliu fără citare, dacă este locul la o asemenea procedură. În caz dacă găsește că nu este locul, ordonă procedura ordinară despre care am vorbit mai înainte, dar îi stă în putere să ordone îndeplinirea ori completarea instrucțiunii sau poate ordona suspendarea procedurii în cazurile enumerate de art. 265 și chiar stingerea procedurii în cazurile enumerate de art. 265 p. 1—5. Contra încheerii prin care se ordonă suspendarea sau stingerea procedurii se poate face apel la Curte de către Parchet și vătămat. Dacă Curtea admite apelul se va urma conform procedurii ordinare, adică prin filiera Camerii de acuzare. Contra celeilalte încheeri se poate ataca numai cu ocazia apelului contra sentinței.

Făcând un examen retrospectiv asupra procedurii extraordinare, vedem că în definitiv aceleași garanții sunt luate ca și la procedura ordinară, căci instanța de judecată, în prealabil intră în examinarea cauzei și dacă vede că nu este locul la procedura extraordinară, poate exercita din oficiu toate atribuțiunile camerei de acuzare în ceea ce privește punerea sub acuzare în cazul când s'a ridicat contestație.

Iată în câteva cuvinte sistemul punerii sub acuzare în Procedura maghiară.

Raportându-ne la Procedura română, constatăm că această instanță exercită dreptul pe care sub regimul legii române, judecătorul de instrucție îl are de a se pronunța asupra punerii sub acuzare prin ordonanța sa definitivă, care urmează ordonanței prin care declară instrucția terminată. Inlocuiește atribuțiunile pe care legea română le dă tribunalului de a se pronunța asupra menținerii mandatelor de închisoare preventivă sau asupra cazurilor de anularea acestor mandate sau de liberare pe cauțiune.

Inlocuiește atribuțiunile pe care Procurorul general al Curții de Apel le exercită asupra judecătorilor de instrucție. Are multă asemănare cu Camera de acuzare română, cu deosebire că această instanță funcționează numai pe lângă fiecare Curte de Apel. Această instanță are însă ca atribuțiune principală punerea sub acuzare, numai în ma-

tarie de crimă, intrând în cercetarea cauzei și dând o decizie de punere sub acuzare chiar dacă nu s'a făcut contestație de invinuit. În materie de delict judecă opozițiunile (constestațiile) ce s'ar face de către vre'o parte în contra ordonanței (încheerii) judecătorului de instrucție prin care declară dacă este ori nu caz da punere sub urmărire (sub acuzare). Ca instanță de apel, judecă apelurile în contra încheerilor tribunalului prin care se pronunță asupra menținerii închisorii sau asupra punerii în libertate din orice motive.

Revenind la camera de acuzare maghiară, în afară de atribuțiunile enumerate până acum, mai are rolul de a exercita un control asupra mersului afacerilor pendinte la cabinetul de instrucție. Judele Instructor este dator ca cel puțin odată pe lună să-i prezinte un raport verbal. El cere instrucțiuni și deslegări dela Camera de acuzare și îndrumările ce i-ar da sunt imperative. Această instanță îi poate aplica chiar o amendă civilă de 1000 coroane în caz când a călcat dispozițiunile art. 121 și 122 adică nu a dresat proces-verbal despre vre-un act de instrucție în momentul sau imediat după săvârșirea celui act, nu a fost asistat de greșier, nu a trecut în procesul verbal întrebările întru cât este necesar pentru înțelegerea răspunsurilor, nu a explicat provincialismelor întrebunțate în procesul verbal, nu a citit celor ascultați, procesul verbal în limba lor maternă sau într'o limbă pe care o înțeleg dacă nu cunosc limba statului, nu a trecut în procesul verbal îndeplinirea acestei formalități, nu a semnat procesul verbal și în fine a șters vre-un cuvânt prin răsătură.

Camera de acuzare în anumite cazuri poate însărcina dela început chiar pe un judecător de ocol cu facerea instrucțiunii.

Camera de acuzare primește și judecă plângerile ridicate de oricine contra tuturor dispozițiunilor sau omisiunilor judecătorului de instrucție.

Poate ordona facerea instrucției în cazul când judecătorul a refuzat-o în mod legal.

Camera de acuzare se pronunță în toate ipotezele ce s'ar ivi asupra ordonării sau menținerii sau încetării închisorii preventive și a deținerii prealabile ³⁾ precum și asupra liberării pe cauțiune.

Iată în câteva cuvinte foarte sumare ce este și ce atribuțiuni are Camera de acuzare precum

3) Această deținere se poate ordona chiar de nu este loc la închisoarea preventivă, în următoarele cazuri: în caz de flagrant delict și nu se poate stabili identitatea, dacă invinuitul a cercat să se facă nevăzut sau a fugit, sau nu are domiciliu și profesiune stabilă, dacă este strein, dacă a comis, încearcă sau amenință să comită o nouă crimă în cursul cercetărilor sau dacă încearcă să cumpere pe martori, complici, experți etc. De regulă este ordonată de judele instructor și trebuie să dureze 15 zile putându-se însă prelungi de către Camera de acuzare.

și care este sistemul procedurii maghiare în ce privește punerea sub acuzare (sub urmărire).

Revenind la speța care formează obiectul deciziei ce publicăm mai sus, constatăm în primul rând particularitatea că în speța acuzarea este reprezentată de către partea vătămată și prin urmare actul de acuzare redijat și prezentat de către această parte, întru cât parchetul a renunțat la acuzare iar vătămatul și-a însușit-o. În acest caz el ia denumirea de acuzator privat subsidiar (potmagánvádlo).

Actul de acuzare a fost contestat de către invinuit și prin urmare Camera de acuzare a intrat în cercetarea lui. Dacă nu s'ar fi ridicat o asemenea contestație, afacerea ar fi fost trimeasă pur și simplu înaintea Curții cu jurați. Remarcăm aci întinsul puterilor ce le are partea vătămată, de unde rezultă că legiuitorul a fost preocupat de ideea sănătoasă și mai puțin doctrinară, că la comiterea unei infracțiuni partea vătămată are cel puțin tot același interes ca și societatea reprezentată de parchet, ca infractorul să fie pedepsit și că, în tot cazul, partea privată poate reprezenta tot așa de bine acuzarea ca și parchetul.

În speța care ne preocupă, Camera de acuzare printr'un «lapsus» sau printr'o confuzie, a respins actul de acuzare.

Această instanță ori a scăpat din vedere că actul de acuzare nu poate fi respins și deci procedura stinsă pentru cauză de neresponsabilitate decât numai când infractorul suferă de alienație mintală incurabilă sau nu a atins vârsta de 12 ani; ori legitima apărare pe care a constatat-o a considerat-o — prin confuzie — printre cazurile enumerate de art. 264 punct. 6 care se ocupă de cazul când probele ridicate contra invinuitului nu sunt de ajuns pentru a da naștere unei bănueli temeinice de vinovăție.

Pe de altă parte, însă, este drept că art. 257 dă drept invinuitului să contesteze actul de acuzare și în ceea ce privește împrejurările care exclud responsabilitatea, însă acest articol este temperat de următorul 264 care, în punctul 3, preocupându-se de cazurile când actul de acuzare se poate respinge și deci stinge procedura pentru cauză de iresponsabilitate, mărginește aceste cazuri numai alienația mintală incurabilă și la minoritatea de 12 ani.

Deci, din toate punctele de vedere, încheierea Curții de Apel este perfect juridică.

VLADIMIR MAVRODINEANU

Consilier la Curtea de Apel
din Târgul Mureș

TRIBUNALUL ILFOV SECȚIA I C. C.

Audiența dela 20 Aprilie 1920

Președinția d-lui ȘT. P. MIHAILEANU, judecător de ședință

Maria H. Tomescu cu autorizățiunea soțului său

Haralambie Tomescu cu d-rul Mihail Vera

Sentința civilă No. 272

Declinare de competență. — Caracterul legilor de procedură și de competență. — Prin ce se individualizează o acțiune. — Art. 169 Pr. civ. — Schimbarea cauzei acțiunii. — Inlocuirea obiectului acțiunii. — Influența acestor schimbări asupra momentului introducerii acțiunii. — Art. 19 și 5 din decretul-lege 1420 din 2 Apr. 1920. — Comisiunile arbitrale.

1) Legile de procedură și de competență sunt de ordine publică și ca atare ele se aplică nu numai pentru valorificarea drepturilor ce au luat ființă în timpul lor, dar și a drepturilor născute anterior punerii lor în aplicare și care nu au fost încă deferite judecăței.

2) Instanța competentă să judece o pricină este aceea pe care legea o recunoaște ca atare în momentul introducerii acțiunii, înaintea căreia formalitățile procedurale se vor îndeplini după normele legii în vigoare în momentul îndeplinirii lor.

3) O instanță odată sesizată cu judecarea unei pricini continuă a fi competentă mai departe cu rezolvarea acelei afaceri, deși o lege posterioară, — fără a o desființa pe dânsa ca instanță judecătorească, — ar da afacerile de asemenea natură în competența unei alte instanțe.

4) Schimbarea cauzei unei acțiuni, deși schimbă individualitatea acțiunii, nu are nici o influență asupra momentului sesizării instanței, acțiunea continuând să-și producă efectele din momentul introducerii ei.

5) Inlocuirea obiectului acțiunii printr'un altul, nu numai că schimbă individualitatea acțiunii, dar are influență și asupra momentului sesizării instanței, prin abandonarea vechiului obiect, acțiunea cea veche fiind rămasă fără obiect a dispărut, ea fiind înlocuită cu o alta care își va produce efectele sale din momentul introducerii unei atari modificări.

6) Faptul introducerii unei acțiuni înaintea unei instanțe necompetente nu atrage nulitatea ei, ci trimiterea ei înaintea instanței competente, care va avea dreptul a o anula în cazul când îi va lipsi vreuna din condițiile de formă pe care legea le sancționează cu nulitatea acțiunii.

S'a ascultat d. avocat C. Grigorescu din partea reclamantei și d. avocat D. Moldoveanu din partea intimatului.

Tribunalul,

Asupra excepțiunii de incompetență invocată de pârât, prin care tinde la anularea acestei acțiuni pe motiv că instanța competentă fiind comisiunea arbitrală, ea se găsește rău introdusă înaintea tribunalului.

Având în vedere că prin acțiunea înreg. la No. 8.138 din 4 Martie 1920 reclamanta Maria Tomescu cere rezilierea pe ziua de 20 Aprilie 1920 a contractului de închiriere a unui apartament din imobilul din calea Moșilor No. 89, intervenit între dânsa și intimatul Dr. Mihail Vera, ordonându-se evacuarea apartamentului pe aceiași zi, pe motivul că dorește să se mute dânsa în imobil, drept ce-i era conferit prin decretul-lege 4.881 din 20 Noembrie 1919.

Având în vedere că prin acțiunea modificatoare a celei dintâi, prezentată astăzi în instanță și înregistrată la No. 13170, reclamanta cere rezilierea contractului și evacuarea apartamentului în baza art. 5 § 5 din decretul-lege dela 2 Aprilie, — deci pe 26 Octombrie 1920, —

motivând că voește a înființa în imobil o instituție științifică, adică un laborator pentru prepararea diferitelor specialități himico-farmaceutice.

Considerând că legile de procedură și de competență fixând normele după care părțile pot ajunge să-și valorifice drepturile lor, — fără să atingă însăși fondul acestor drepturi, — cum și instanța competentă pentru a rezolva pricina, sunt de ordine publică și ca atare ele se aplică nu numai pentru valorificarea drepturilor ce au luat ființă în timpul lor, dar și a drepturilor născute anterior punerii lor în aplicare și care nu au fost încă deferite judecăței, instanța competentă fiind aceea pe care legea o recunoaște ca atare în momentul introducerii acțiunii, înaintea căreia formalitățile procedurale vor fi îndeplinite după normele legii în vigoare în momentul îndeplinirii lor.

Că astfel fiind, o instanță odată sesizată cu judecarea unei pricini continuă a fi competentă mai departe cu rezolvarea acelei afaceri, deși o lege posterioară, — fără a o desființa pe dânsa ca instanță judecătorească, — ar da afacerile de asemenea natură în competența unei alte instanțe.

Că față cu aceste principii urmează să examinăm dacă modificările aduse astăzi acțiunii introdusă la 4 Martie 1920 sunt de așa natură în cât să ne pună în fața unei acțiuni noi, înlăturând-o pe cea anterioară; ori acțiunea cea dintâi, chiar în urma modificărilor de astăzi, continuă să existe mai departe, pentru a vedea de când urmează a se socoti ca introdusă această acțiune.

Considerând că ceea ce individualizează o acțiune sunt, în afară de părțile în litigiu, obiectul acțiunii, adică ceea ce se cere prin acțiune, și cauza acțiunii, adică faptul juridic sau material pe care se sprijină dreptul cerut.

Că, potrivit art. 69 pr. civ., neindicarea cauzei dând dreptul părții interesate să ceară amânarea și comunicarea ei, fără să atragă nulitatea acțiunii, care continuă să-și producă efectele sale din momentul introducerii ei, înseamnă că orice schimbare posterioară a cauzei, — ceea ce se va putea face în cursul primei instanțe, deși schimbă individualitatea acțiunii, nu va avea totuși nici o influență asupra momentului sesizării instanței, acțiunea continuând să-și producă efectele din momentul introducerii ei.

Că, însă, potrivit aceluiași text de lege, nearătarea obiectului fiind prescrisă sub pedeapsă de nulitate a acțiunii, înseamnă că înlocuirea obiectului acțiunii printr'un altul, — ceea ce de asemenea se va putea face înaintea primei instanțe, — nu numai că schimbă individualitatea acțiunii, dar va avea efecte și asupra momentului sesizării instanței, prin abandonarea vechiului obiect, acțiunea cea veche fiind rămasă fără obiect a dispărut, ea fiind înlocuită cu o alta care își va produce efectele sale din momentul introducerii unei afari modificări.

Că întrucât se constată în speță că prin acțiunea modificatoare făcută în ședința de astăzi reclamanta a schimbat nu numai cauza acțiunii din 4 Martie 1920, — căci de unde la acea dată acțiunea se baza pe dispozițiunile art. 5 din decretul-lege 4881/919, astăzi în urma modificărilor aduse se bazează pe dispozițiunile art. 5 § 5 din decretul-lege 1420 din 2 Aprilie 1920, — dar și obiectul acțiunii, — de oarece în vechea acțiune obiectul era rezilierea pe 20 Aprilie 1920, iar în acțiunea modificatoare obiectul este rezilierea pe 26 Octombrie 1920, — ne găsim în fața unei noi acțiuni ale cărei efecte încep a se produce de astăzi, momentul introducerii ei, acțiunea cea veche încetând de a mai exista.

Considerând că potrivit art. 19 din decretul-lege 1420 din 2 Aprilie 1920, comisiunile arbitrale sunt competente a se pronunța asupra diferendelor dintre proprietari și chiriași între altele și în cazurile prevăzute de art. 5 din acel decret-lege.

Că astfel fiind, întrucât astăzi, în momentul introducerii acțiunii, instanța competentă să judece această acțiune nu mai este tribunalul, ci comisiunea arbitrală, tribunalul urmează a-și declina competența să judece această acțiune, trimițând-o comisiunii arbitrale a ocolului 5 București, ce este competentă.

În ce privește cererea intimatului de a se anula acțiunea ca fiind introdusă înaintea unei instanțe necompetente, cum reclamanta cere declinarea competenței și trimiterea ei înaintea comisiunii arbitrale, ea nu poate fi admisă, faptul introducerii unei acțiuni înaintea unei instanțe necompetente neatrăgând nulitatea ei, ci trimiterea înaintea instanței competente, care va avea dreptul a o anula în cazul când îi va lipsi vreuna din condițiunile de formă pe care legea le sancționează cu nulitatea acțiunii.

Pentru aceste motive, Tribunalul declină competența etc.

(ss) Ștefan P. Mihăileanu.

NOTA. — Sentința ce publicăm resolvă unele cestiuni ce sunt supuse discuțiunii și cari dau naștere la multe dificultăți în aplicațiunile practice.

Legile de procedură, în general, sunt retroactive, contrar dispozițiunilor art. 1 din codul civil: «Legea dispune numai pentru viitor, ea nu are putere retroactivă». Legea pune în vedere judecătorului că atunci când cineva reclamă un drept și dacă o lege a intervenit în urmă, după ce dreptul s'a născut, legea cea nouă nu poate fi aplicabilă, la drepturile deja născute, căci ar fi să se aducă atingere drepturilor dobândite și să se dea legii noi o putere retroactivă. *Glasson et Tissier, Procedure civile I, No. 15; Dem. Negulescu, Instituțiuni procedurale, I. Organizarea Judecătorească, pag. 36.*

Când o lege suprimă un organ judecătorec și crează un altul, organul judecătorec desființat nu mai poate judeca afacerile pendinte înaintea sa, ele vor fi de competența noului organ, căci e vorba de o lege de ordine publică, și ordinea publică este interesată la distribuirea justiției.

La 28 Decembrie 1907 s'a promulgat legea judecătoriilor de ocoale care s'a aplicat la 1 Mai 1908. Această lege a desființat judecătoriile comunale. Procesele pendinte au trecut la judecătoriile de ocol, cu alte cuvinte noile dispozițiuni s'au aplicat proceselor în curs, căci era vorba de legi de ordine publică.

Speța de față este diferită. Noul decret din 2 Aprilie 1920, pentru rezolvarea raporturilor dintre proprietari și chiriași, crează comisiunea arbitrală. Sfera de acțiune a tribunalului se restrânge prin crearea noului organ. Ne fiind vorba de desființarea vechiului organ, el va continua să subsiste însă numai pentru afacerile pendinte, nu și pentru cele ce se vor naște în urma decretului din 2 Aprilie 1920.

Cestiunea era de a ști dacă cererea de reziliere a unui contract de închiriere pe ziua de 20 Apr. 1920 și-a schimbat obiectul prin modificarea cererii de reziliere pe ziua de 26 Octombrie 1920. Tribunalul consideră că e vorba de o schimbare de obiect și că, potrivit art. 69 pr. c., acțiunea cea veche, prin abandonarea vechiului obiect, a dispărut, ea a fost înlocuită cu acțiunea cea nouă care și va produce efectele din momentul modificării produse. Asupra acestui punct difer de părerea tribunalului. Care era obiectul cererii? Rezilierea contractului. Faptul că prin acțiune se cerea rezilierea pe ziua de 20 Aprilie și în urmă s'a cerut pe ziua de 26 Octombrie nu este vreo restrângere a obiectului acțiunii? căci dacă se rezilia pe ziua de 20 Aprilie, nu era oare reziliat și pe ziua de 26 Octombrie?; și cerându-se rezilierea numai pe această din urmă dată, obiectul acțiunii de reziliere deși micșorat în efectele sale, este același ca și în petițiunea introductivă de instanță.

Dealmintrelea soluțiunea tribunalului ar ajunge în practică la rezultate greu de admis. Proprietarul cere rezilierea contractului de închiriere pe ziua de 20 Aprilie 1920. Din diferite împrejurări de procedură procesul nu se poate judeca decât în anul 1921. Proprietarul va pune atunci ca concluziune de a se admite rezilierea pe ziua de 20 Aprilie 1921. Dacă aceasta ar echivala cu o nouă acțiune, prima acțiune fiind anulată ca lipsită de obiect, conform art. 69 pr. civ., reclamantul se va găsi în această grea situațiune de a termina procesul de reziliere înainte de ziua cerută pentru reziliere, căci altfel i se anulează acțiunea făcută.

În fine, tribunalul rezolvă foarte bine ultima cestiune. Faptul introducerii unei acțiuni înaintea unei instanțe incompetente, nu atrage nulitatea acțiunii, judecătorul trebuie să o trimeată instanței competente.

Forma acestei sentințe este foarte juridică și denotă profunde cunoștințe de drept din partea distinsului magistrat care a redactat-o.

DEMETRU NEGULESCU

Profesor la Universitatea din București
AVOCAT

Comisiunea arbitrală a judecatoriei ocol. VII Buc.

Audiența dela 26 Aprilie 1920

Președinția d-lui IOAN M. BOTEZ, Președinte

Elias S. Barchet et Rosenberg c. Maria Petit

Cartea de judecată No. 4

Contract de locațiune. — Dacă contractelor de închiriere, în curs se pot aplica sporul prevăzut de Decretul-lege. Art. 1 și 6 Decretul-lege No. 1420 din 2 Aprilie 1920.

Contractelor de închiriere în curs, nu li se pot aplica sporul de chirie prevăzut de art. 6 din Decretul-lege No. 1420 din 2 Aprilie 1920, acest

spor urmând a se acorda numai contractelor ce au expirat și se prelungesc.

Comisiunea,

Asupra acțiunii de față, înregistrată la No. 2052/920, prin care Elias S. Barchet & O. Rosenberg cer a se constata că contractul în curs nu este supus la spor;

Având în vedere susținerile părților, debaterile urmate și lucrările din dosar;

Având în vedere că chestiunea adusă în judecata comisiunii, este a se vedea dacă contractele neajunse la termen sunt supuse la spor de chirie pe restul duratei lor;

Având în vedere că este necontestat și rezultă din contractul depus că chiria imobilului din Calea Văcărești No. 23 este de trei mii una sută lei anual și una sută lei apa și gunoierul, fiind închiriat pe termen dela Sf. Gheorghe 1916 până la Sf. Gheorghe 1921;

Având în vedere că în principiu raporturile juridice între părți se guvernează în totdeauna după convențiuni, iar atunci când convențiunea nu poate fi stabilită sau a încetat, intervine puterea legii, care are la baza ei ideia reglementării acestor raporturi, conform cu normele ce trebuiau să fie stabilite de părți;

Având în vedere că decretul-lege dela 2 Aprilie 1920 a născut din necesitatea socială de a impune norme între proprietari și chiriași, îngrădind libertatea convențiilor ce urmau a lua naștere cu imprimarea caracterului de limitare a prețului locațiunii și de prelungire a contractelor expirate;

Că aceste două inovațiuni fiind necesare și strâns legate, este evident că intențiunea decretului a fost să se ocupe numai de ele și să nu atingă pe cei ce în mod liber și valabil au înțeles să convină mai înainte;

Considerând că dacă ar fi altfel, aceasta ar fi o derogare dela principii și o anulare a convențiunii, ori, aceasta nu ar fi posibil decât printr'un text expres care să o prevadă ca pe orice excepțiune la regula comună;

Considerând că, conform art. 6, proprietarii pot spori chiriile dela Sf. Dumitru 1915, cu începere dela Sf. Gheorghe 1920, pentru imobilele prevăzute la art. 1;

Că art. 1, care se ocupă de prelungiri, enumerând contractele, vorbește de imobilele urbane ori rurale afectate locuinței sau destinațiunilor publice și particulare cari expiră la Sf. Gheorghe 1920 sau până la Sf. Gheorghe 1922;

Că, dar, această trimetere face să se lege textele în așa fel încât rezultă ideia că numai contractele expirate au să sufere sporul dela data expirării lor până la Sf. Gheorghe 1922. De aci mai rezultă că cuvântul «imobil» din art. 6 se raportează la același cuvânt din art. 1, unde formează aceiași idee cu cuvântul «închiriere»; că, dar, sporul imobilelor din art. 6 este relativ la imobilele dela art. 1 închiriate cu contracte cari expiră;

Având în vedere că orice alte raționamente și considerațiuni de ordin economic sau de rentă a proprietății, ar putea conduce numai la ideea de legiferare, ceiace nefiind făcut, nu este ertat judecătorului să facă el, pe bază de deducțiuni căci ar trece marginele interpretării;

Că fiind astfel, acțiunea de față urmează a fi admisă și a se constata că chiria actuală a imobilului închiriat reclamantului este în mod legal de 3200 anual până la 23 Aprilie st. v. 1921, dela care dată se va aplica chiria de 2600 lei anual, care era la 26 Octombrie 1915, sporită cu 75%.

Pentru aceste motive, admite acțiunea etc.

Președinte (s.) Ioan M. Botez.

Membrii: (ss.) Maior Petrescu-Ciorobea, T. Penciușescu.

Grefier (s) C. D. Catană.

REZUMATELE JURISPRUDENTEI

CURȚILOR DE APEL ȘI ÎN ALTEI CURȚI DE CASAȚIE

SECȚIA IV

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI

SECȚIA I

Apelantă: Mihalache Tănăsescu prin d. avocat Băscăanu.
Intimat: Frusina Constantinescu, zisă și Tănase Tănăsescu
 prin d. avocat Ioan Iovan.

Legea meseriilor. — Accident. — Pensiuine. — Cine are dreptul? — Concubină. — Neadmisibilitatea de a i se plăti pensiuine. — Art. 146, 147 din legea meseriilor. — Poate cere însă daune pe cale civilă. — Art. 998 c. civil.

Legea pentru organizarea meseriilor, creditului și asigurărilor muncitorești din 27 Ianuarie 1912, prin art. 140 și urm. (Cap. III, tit. I), editează garanții și reguli speciale pentru desdaunarea lucrătorilor și muncitorilor întrebuințați în întreprinderile și exploatarea, pentru accidente a căror victimă au fost, înființând în acest scop *Asociațiunea Patronală*, care singură este în drept a plăti asemenea desdaunări potrivit cu gravitatea accidentului și a riscurilor la care a fost supus accidentatul.

Conform art. 145 146 și 147 din aceeași lege, singurele persoane îndrituite să obțină despăgubiri de la Asociațiunea Patronală, în caz de moarte prin accident a unui lucrător și muncitor sunt: *sofia, copiii și ascendenții accidentatului*.

Prin urmare în speță, apelanta fiind concubina celui accidentat, ea nu are dreptul de a se adresa Asociațiunii Patronale nici în numele său nici al copiilor cari n'au fost recunoscuți de tatăl lor, rămanându-i deschisă calea ordinară spre a se plânga potrivit art. 998, c. civil. — (*Curtea de Apel București secția I-a, decizia civilă No. 45 din 2 Oct. 1918 prin care s'a respins apelul contra sentinței No. 176/917 a Trib. Ilfov secția IV*.)

NOTA. — Soluțiunea Curței de Apel este bazată pe ideea că legea meseriilor reglementând dreptul moștenitorilor la despăgubire în caz de deces al unui muncitor, prin accident industrial, n'a putut avea în vedere decât familia formată prin căsătorie, singura de care legiuitorul înțelege să se ocupe în stadiul actual al evoluțiunii juridice a societății. Uniunea liberă represintată prin concubinaj este tot în afară de lege, din cauză că legiuitorul voiește să încurajeze căsătoria, care i se pare că singură prezintă caracterul de moralitate cerut unei instituțiuni, care este baza familiei, aceasta din urmă fiind pivotul societății.

Excepțiunile admise în favoarea dreptului de succesiune al copilului natural se explică însă prin considerațiuni de echitate, cari nu pot scăpa nimănui.

În speță, dacă concubina nu poate invoca un drept de succesiune, ea se poate însă prevala de art. 998 («oricine cauzează altuia un prejudiciu...»), care are o sferă largă de aplicare.

G. P.

Apelant-reclamant: N. I. Alimănescu, prin d. avocat Anghel Rădulescu.

Apelant-părât: G. L. Schmidt și alții, prin d-nii avocați Ioan Boambă, Em. Pantazi, Dem. I. Dobrescu și Cezar Pascu.

Ofertă. — Scrisoare. — Ofertă de a vinde unor samsari. — Contract de misitie, iar nu polici-tație.

Când prin scrisoare se însărcinează pe doi samsari, ca să intre în tratative pentru vânzarea unei fabrici și când în *post-scriptum* scrisoarei se zice, că comisionul ce se cuvine se va fixa înaintea vânzării, nu poate rămâne nici o îndoială, că această scrisoare nu poate fi calificată altfel, decât ca un contract de misitie. Faptul că în scrisoare se arată prețul vânzării și fixarea unui termen de 30 de zile, nu poate schimba natura juridică a actului, căci era firesc, ceiace se obișnuiește în practică, în contractele de misitie, indicarea unui preț pentru ca samsarii să știe pe ce bază au să înceapă tratativele. Iar fixarea termenului se explică prin interesul ce-l aveau samsarii ca vânzarea să se facă prin ei, iar nu prin alți mijlocitori.

Din termenii scrisorii și calitatea persoanelor cărora le este adresată, învederează că ne găsim în fața unui contract de misitie, care exclude ideea unei oferte de vânzare și încă a unei oferte adresate unor persoane nedeterminate, publicului. Oferta trebuie să conțină neapărat toate elementele contractului ce se presupune, adică, în speță, toate elementele unui contract de vânzare; prin urmare, oferta trebuia să conțină neapărat un obiect bine determinat și prețul; ori în scrisoarea de ofertă este incomplet arătat obiectul prin expresia „fabrica mea”; indicațiune însă, care se conciliază perfect de bine cu natura contractului de misitie, unde determinarea obiectului vânzării, cât și întinderea lui, avea să se facă cu ocazia tratativelor și încheierii ulterioare a vânzării, care indicațiune însă nu era suficientă pentru o ofertă de vânzare.

În același timp nu poate fi considerată nici ca o ofertă adresată publicului, căci în acest caz, ea trebuia adusă la cunoștința publicului amator, printr'o întinsă publicitate, ceea ce nu s'a făcut în speță, căci scrisoarea ofertă adresată sau încredințată unor samsari nu poate constitui o publicitate, din contra, exclude orice idee de publicitate.

Prin urmare, în speță, scrisoarea din 22 Mai 1919, adresată de G. L. Schmidt samsarilor Goldman și Istrailovici, prin care cel dintâi însărcinează pe aceștia din urmă ca să intre în tratative pentru vânzarea fabricii sale de boiangerie și spălătorie chimică pe prețul de lei 1.650.000 lei, în termen de 30 zile dela data scrisorii, nu constituie o ofertă de vânzare, ci un contract de misitie, și ca atare, acceptarea făcută de N. I. Alimănișteanu, prin notificarea adresată prin corpul de portări d-lui G. L. Schmidt, este inoperantă în lipsa unei oferte directe și deci nici contractul de vânzare Alimănișteanu și G. L. Schmidt, pretins, nu a luat ființă. (*Curtea de apel Buc. secția IV, decizia No. 67 din 3 Aprilie 1920, prin care s'a admis apelul contra sent. civile No. 562/919 a Trib. Ilfov secția IV*.)

NOTĂ — Asupra tezei decise de Curtea de Apel București, s. IV, în materia de obligație unilaterală, vezi notele mele în «Curierul Judiciar» No. 22-23, din 28 Martie 1920 și 28-29, din

25 Aprilie 1920, și bibliografia menționată în acele note.

Curtea de Apel vede în speță un contract de misitie, iar nu o ofertă de vânzare.

Dealmintrelea după teoria acestei Curți, pentru ca policitajia sau oferta de vânzare să producă efecte juridice, trebuie ca ea să aibă un obiect, un preț și să fie adresată unei persoane determinate, căci scrisoarea adresată unor samsari pentru a trata vânzarea unui imobil nu poate fi asimilată cu oferta adresată unor persoane nedeterminate, publicului, pe cale de publicitate.

Teza contrară fusese însă admisă de Trib. Ilfov s. IV în sentința reformată și în cea din 26 Decembrie 1919 publicată în «Curierul Judiciar» No. 28-29, p. 231 și urm.

G. P.

CURTEA DE CASAȚIE

SECȚIA I

Recurrent: Pavel Macri, prin d. av. C. Xenii.
Intimat: Marcu Trauber, prin d. av. Ar. Iliescu.

Absență. — *Modul cum se constată și se declară.* — *Procedură grațioasă, fără citarea părților.* — *Raportul parchetului și depunerea concluziunilor orale din partea procurorului.* — *Formalități cerute fără sancțiunea nulității.* — *Art. 98 cod. civil și 104 și 621 proc. civilă.*

Art. 98 c. civil și 621 proc. civilă nu prevăd nicăiri necesitatea citării persoanei a cărei absență urmează a fi declarată, de aceea constatarea și declararea absenței prezumată se face de tribunal, pe cale de procedură grațioasă, conform art. 104 proc. civilă, fără citarea părților și, în consecință, necitarea acestora nu poate avea de rezultat anularea hotărârii prin care s'a numit un administrator.

Obligațiunea impusă parchetului prin art. 621 pr. c. de a face cercetări și a raporta, presupune cazul că în momentul introducerii cererii la tribunal, pe temeiul art. 98 cod. civil, nu se făcuse nici o cercetare privitoare la absență; când însă se constată că se făcuse asemenea constatări de poliție și parchetul le-a înaintat tribunalului, fără a mai face altele, cerința legii este satisfăcută, căci parchetul și-a însușit și a găsit suficiente aceste constatări, fără a mai fi ținut a face altele, cari de altfel puteau fi făcute tot prin poliție.

În ce privește concluziunile cerute procurorului, ele pot fi transmise și prin scris tribunalului, căci măsura cerută pe baza art. 98 c. civil se ia de tribunal pe cale grațioasă, fără desbateri orale și numai după acte și uneori și în acest caz concluziunile scrise satisfac cerința legii.

În orice caz însă, iregularitățile de formă ce s'ar putea întâmpla cu ocaziunea numirii unui administrator al averii unui absent, nu se pot opune terților, cari, de bună credință, ar contracta cu acest administrator, în limitele legale. (Cas. I, deciziunea No. 327 din 12 Decembrie 1919, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziunii Curții de apel București secția I No. 77/1919).

SECȚIA II

Recurrent: Petre Tonea Cuvăvale, prin d-l av. N. Curpen.

Curtea cu jurați. Achitarea. Condamnarea a despăgubiri civile. Posibilitatea existenței

acestor două soluții. Art. 387 și 389 pr. penală și 998 c. civil.

Din cuprinsul art. 381 și 389 pr. pen. rezultă că, Curtea cu juri poate, chiar în caz de achitare, să i-a în cercetare cererea de despăgubiri civile formulată de reclamant, — de oarece verdictul negativ al juraților nu implică că inculpatul nu este autorul material al crimei.

Cele două decizii, a juraților și a Curții, se pot concilia, întrucât de nicăieri nu reese că, faptul acuzatului, desbrăcat de elementele crimei, nu a cauzat nici un prejudiciu victimei, prejudiciu ce trebuie neapărat reparat (Cas. II, deciziunea penală No. 23 din Ian. 1920, prin care s'a respins recursul contra deciziei No. 18/1919 a Curții cu jurați din jud. Bacău).

SECȚIA III

Recurrent: Banca Marmorosh Blank, prin d-l av. S. Rosenthal.
Intimat: Direcțiunea G. rală a C. F. R., prin d-nii av. D. Dobrescu și V. Tonceșcu.

Contract de transport. — **Marfă ajunsă la destinație. Persoana în drept a o primi.** — **Art. 421 și 425 c. com., art. 53 și 55 din regulamentul de transport pe C. F. R.**

Conform art. 421 și 425 din cod. com. și art. 53 și din regulamentul de transport pe C. F. R., marfa fiind ajunsă la destinație, căraușul este obligat a o preda destinatarului, în schimbul chitanței de primire.

Remiterea mărfii se poate face nu numai personal destinatarului, ci și ori-cărei persoane împuternicite de dânsul ca mandatar, prepus etc.

Mandatul poate fi expres și scris, sau tacit, rezultând din prezumțiuni, proba cu matori, corespondență, interogator etc., și aparține instanței de fond a stabili acest mandat tacit din împrejurările de fapt etc. — (Cas. III, deciziunea No. 346 din 14 Octombrie, 1919, prin care s'a respins recursul contra deciziunii No. 81/1915 a Curții de Apel București S. IV).

Imprumutul Consolidărei Naționale

Unirea teritorială a tuturor Românilor a impus și impune sacrificii tot mai mari pentru consolidarea vieții de Stat și în acest scop imprumutul a fost unul din mijloacele la care a trebuit să se recurgă, mai ales că de foloasele lui se bucură întregul neam românesc.

Priviți de toate țările civilizate ca un popor de ordine și de sacrificiu, Statul nu va putea face operă socială și morală decât refăcând finanțele și întreaga noastră economie națională; pentru aceasta a recurs la imprumut care este tot deodată și un apel la economiile tuturor bunilor patrioți.

De rezultatul imprumutului, ce este o contribuțiune voluntară, depinde și înlăturarea impozitelor prea grele cari sunt o impunere forțată și ca atare vexatorii.

Operațiunile imprumutului se închid la 1 Iunie curent, nu ne mai rămâne dar decât puține zile pentru a ne face datoria de români.

CURIERUL JUDICIAR

În numărul viitor vom publica articolul „Un răspuns la un răspuns al d-lui Juvara” ce d-l Profesor Iorgu Radu ne-a trimis și care, din lipsa de spațiu, nu s'a putut publica în acest număr.